

Cristian Gheorghe. Un actor pe care abia acum l-am descoperit, dar care a fost vizibil mai bun în prima parte a montării, sub metamorfoza machiajului și a costumului, mult mai spectaculos prefabricate decât în ultima parte.

O altă actriță pe care am văzut-o pentru prima oară la Galați este Svetlana Friptu. Foarte talentată, ea și-a construit dintr-un rol de mică întindere, câteva apariții scenice care m-au făcut să o rețin și să-mi doresc să o revăd într-un rol care să-i ofere șanse reale de afirmare.

Moartea lui Eskrov este în primul rând un spectacol care dă scenografiei ce-i al scenografiei și teatrului ce-i al teatrului: convenția declarată și jocul/joaca. O face și pentru că subiectul tratat se pretează unei abordări de acest gen, dar își permite să o facă – în primul rând – pentru că are în spate o echipă de profesioniști. O echipă aleasă, motivată, supervizată de regizorul Ion Sapdaru – cel care se ascunde firesc și foarte discret, în spatele tuturor ieșirilor la rampă.

La Galați am mai descoperit câte eforturi fac actorii de aici pentru a ieși din izolarea în care au intrat și din care doar performanța spre care aspiră ar putea să-i scoată. Am văzut cât de mult tânjesc după cât mai multe participări la festivaluri și mai ales după o Gală a Premiilor UNITER. Și pentru că nu vreau să fiu acuzată de nici un fel de urmă de cinism, mă opresc și mă abțin deocamdată de la orice alt comentariu.

P.S.: Răbdarea colegilor mei de redacție, îngăduința cu care îmi prelungesc la fiecare număr termenul-limită de predare a cronicilor și salvatoarele mele café-interneturi mi-au permis să consemnez la Marea Nordului ceea ce am văzut la Dunăre. Într-o zi mult mai urâtă și fără soare, bineînțeles! De aici și titlul oarecum frivol al articolului – mult mai potrivit pentru numărul de vară al revistei, dar și toate urările mele de bine și succes în noua stagiune.

Marinela ȚEPUȘ

La un pas de eveniment!

Creator straniu, cu evoluție inegală, cu unele spectacole inteligent construite, bogate imagistic, cu altele – doar stufoase, cu aglomerări de simboluri, Ion Sapdaru a montat nu de mult, pe scena Teatrului Dramatic „Fani Tardini” din Galați, *Moartea lui Eskrov* (după *Moartea lui Tarelkin*) de Suhovo-Kobâlin. Adunând cam 80% din potențialul artistic al teatrului, regizorul și-a „ordonat” actorii într-o producție de amploare, cu multă mișcare (riguros alcătuită de actorul Marius Manole), cu accente grotești.

Atras, în egală măsură de replică și de imagine, regizorul încearcă să dea permanent „corp” cuvântului, riscând ca, prin astfel de „convertiri”, reprezentarea să devină obositoare. (Este ceea ce, de fapt, se și întâmplă în partea a doua.) Dar spectacolul începe „promițător”, se dezvoltă în scene de un haz nebun – e drept, pe alocuri, tușele groase sparg armonia întregului, transformând totul într-o „petrecere” (aproape) orgiastică. Este vrerea artistului să fie pe placul publicului, care, de altfel, și „gustă” cu nesaț asemenea provocare. Nimic frumos! O lume hădă, în care escrocii de profesie sunt cu mult întrecuți de cei din sistemul

polițienesc și judiciar. O comedie care-ți lasă gustul amar al neputinței în fața evidenței. Pentru o mai bună „receptare”, regizorul traduce numele eroilor, astfel încât fiecare intră în scenă cu o concludentă carte de vizită: Eskrokov, Marasmov, Șakalov, Potlogarin, Troglodițki, Oftikosov, Șarlatanov, Pungașovski, Papagalov, Țukovici, Borfetova... Singură Mavrușa (servitoarea) rămâne fără... „caracterizare”. Așa că pe ea Sapdaru o face... bețivă. Adică, abulică, neînțelegând nimic din ceea ce se petrece în jur. Este reprezentantul tipic al oamenilor de rând, exploatați, manipulați, lipsiți de personalitate. Cele mai multe personaje poartă costume supradimensionate (umeri enormi pentru gardieni, un burdihan și un fund imens pentru Troglodițki etc). Bine aleși tipologic, actorii sunt îndemnați să exagereze fiecare gest, să facă mișcări ample, în general acoperite în plan estetic. Presupusa moarte a escrocului Tarelkin (care intră, de fapt, în pielea lui Marasmov) nu este decât pretextul pentru dezvăluirea unei societăți profund corupte, abjecte, care nici măcar nu mai face eforturi pentru a-și ascunde josnicia.

Jucată într-un ritm diabolic, farsa capătă dimensiuni fabuloase.

Piesa aparține sfârșitului de veac XIX, dar, din păcate, se dovedește a fi actuală și azi. Alte obiceiuri, aceleași apucături: escrocii îi înfundă pe escroci, pentru ca, în final, să-i facă scăpați.

Un merit esențial al regizorului este acela de a-și fi ales o trupă devotată, care să-l urmeze fără ezitări. Artiștii nu pregetă să joace dezlănțuit, fiecare acoperindu-și partitura cu talentul care-l caracterizează. Plină de umor, apariția Svetlanei Friptu în Mavrușa, neconținut năucă, ușor de manevrat de toată lumea. E drept, i s-a dat să facă mai mult decât era necesar, iar ea s-a „achitat” cu asupra de măsură de fiecare sarcină scenică. Extrem de comică, evoluția lui Lucian Pînzaru (*Troglodițki*), care și-a conturat „eroul” (un subcomisar tiran și dornic de parvenire) cu har și mult temperament. (Savuroasă, scena parastasului, în care Lucian Pînzaru mănâncă de-a adevăratelea preț de vreo zece minute, bângâind în el ca într-un sac fără fund tot ceea ce se găsește pe masă.) Remarcabilă este și prezența lui Ioan Crețescu în Oftikosov. Un firicel de om întruchipând un „ofticos” de mai mare dragul. Revelația serii a constituit-o însă Cristian Gheorghe, distribuit în Tarelkin/Marasmov. Plin de nerv, înțelegându-și perfect menirea pe scenă, el joacă fără exagerare, cu treceri fin nuanțate de la un personaj la altul, făcute la vedere (cu atât mai greu adică!). Este mereu prezent și foarte atent la relațiile cu celelalte personaje. Chiar dacă are o vervă nebună, nu precipită replicile (lucru rar întâlnit la actorii tineri!). Are măsură și un simț dramatic deosebit. Face cu adevărat o creație remarcabilă.

Din păcate, spuma primei părți a spectacolului „se lasă” după pauză. E ca un balon care să dezumflă cu încetul, fără să pocnească. Scena interogatoriilor e mult prea lungă și devine plicticoasă. Actorii încearcă să facă față unui travaliu în mare măsură inutil. Dacă regizorul ar fi avut putere să reducă drastic textul și să tempereze, pe alocuri, jocul excesiv al artiștilor, spectacolul ar fi putut deveni un eveniment, așa, însă, rămâne doar unul cu certe calități. Totuși, un bun sfârșit de stagiune!

Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Galați – Moartea lui Eskrokov (după Moartea lui Tarelkin) de Suhov-Kobălin. Traducerea, adaptarea și regia: Ion Sapdaru. Scenografia: Stela Verebceanu. Coregrafia: Marius Manole. Cu: Cristian Gheorghe, Petre Păpușă, Lucian Pînzaru, Ioan Crețescu, Gabriel Mircea Velicu, Florin Toma, Robert Neagoe. Lică Dănilă, Grig Dristaru, Gheorghe V. Gheorghe, Dan Căpățână, Florin Toma, Corina Constantinide, Svetlana Friptu, Ana Maria Ciucanu, Oana Preda Gheorghe, Carmen Albu ș.a.

Cristian GHEORGHE.

